(Nro. 113.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 56. 16. Maia 1821.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — C. K. Rząd kraiowy podał do umieszczenia następuiące.

Uwiadomienie:

Ponieważ w powszechnym Szpitalu chórych we Lwowie nauka praktycznego leczenia chorych na oczy rozpoczyna się, przeto wzywaią się Zwierzchności mieyscowe i mieszkańcy poblisko Lwowa znayduiący się, aby choruiących na oczy, za opłatą ustanowioną kosztów leczenia i pielęgnowania, w Prefekturze szpitalu chorych uiścić się maiącą, na kuracyię do tuteyszego powszechnego Szpitalu chorych odsełały.

Jego Ces. Król. Mość uchwałą Swoią naywyższą datowaną w Laybachu pod d. 16. Kwietnia r. b. raczył dowodzącego w Lombardyi C. K. Jenerała Porucznika Hrabiego Bubnę, ze względu znakomitych iego usług zaszczycić Wielkim Krzyżem Cesarsko-Austryiackiego orderu Leopolda.

Z Wiednia d. 5. Maia. — Wczoray d. 4. b. m. spalono znowu publicznie w Wiedniu dziesięć milionów pieniędzy papierowych.

Wiadomości zagraniczne.

Włochy.

Artykuł Korrespondenta z Rzymu z d. 18. Kwietnia zawiera co następuie: »Król Jmć Oboiey Sycylii, który przybył tu w Poniedziałek po południu, odwiedził wczoray Jego Świątobliwość. Niewiadomo ieszcze kiedy z tąd wyiedzie; dway z iego ludzi Dworu nie mogąc się umieścić w pałacu Farnese naięli prywatne mieszkanie na dni dziesięć. Zdaie się że Monarcha ten nie długo się myśli zabawić.

W Niedzielę Wielkanocną stanęło na placu kościoła S. Piotra 5000 woyska Austryiackiego z dywizyi Stutterheima dla otrzymania błogosławieństwa Papiezkiego. Oddział ten powraca z Neapolu do Lombardyi. — Uwięziono tu na rozkaz Papieża P. Josi Zastępcę Prokuratora Papiezkiego przy Sądzie Wikaryiackim, ma on bydź stawiony przed Inkwizycyią i zdaie się bydź o ciężkie przestępstwo obwinionym. — Kardynał Cacciapiatti który podczas wybuchnienia rewolucyi Piemontskiey dla poratowania swoiego zdrowia bawił w Novara mieyscu swoiego urodzenia, a potem oddalił się do Medyiolanu, gdy teraz pokoy został przywrócony powrócił tamże i otrzymał od Oyca Świetego na nowo pozwolenie na sześciomiesięczne oddalenie się. — Kamerdyner Jenerała Angielskiego Ridde zakochawszy się w tegoż córce, aby go uprzątnąć, zadał mu truciznę, atoli ta sprawiła tylko mocne womity a lekarze śledząc dokładniey odkryli iey niewątpliwe dowody. Jenerał ten żyie ieszcze, Kamerdyner iest uwięziony.

Królestwo Sardyńskie.

Jego Królewicowska Mość Xiąże Genevois wyrokiem swoim wydanym w Modenie na d. 19. Kwietnia, mianował Kawalera Ignazio Thaondi Revel, Hrabię Pialongo, aż do przybycia Swoiego Wielkorządcą w Państwach Swoich (*Luogotenente-Generale*) wspomniony Wielkorządca przybył z Modeny do Turynu, gdzie będzie mieszkał.

Hiszpaniia.

Dziennik Paryzki udziela w liście prywatnym datowanym z Madrytu pod 9. Kwietnia następuiące szczegóły taiemnego posiedzenia Stanów, które nastąpiło w skutek poselstwa Królewskiego przesłanego Zgromadzeniowi względem spraw Neapolitańskich: »Skoro odczytano poselstwo, przełożono mianowanie Kommissyi, która miała dadź ustną odpowiedź na poselstwo Królewskie i naradzić się z Królem nad środkami, których użycie mogłoby bydź w teraźnieyszych okolicznościach potrzebne. Potem powstało pytanie, czyli Deputacyia ma się naradzać z Królem w obecności Ministrów lub nie? Hrabia Torreno oświadczył się przeciwnie, z zapałem oskarżał teraźnieyszych Mini-

strów o niezdolność i nieumiętność w sprawach. Bardzo namiętne iego wyrażenia użyte przeciwko tym, którzy nie byli iego zdania, i których oznaczył iako nieprzyiaciół byłego Ministeryium, i wyraz »Stronnictwo,« użyty przez niego w mowie, dały powód, że przez większość wezwany został do porządku.

Po przywróconey spokoyności zabrał głos P. Traver i rzekł, iż w rzeczy samey w Zgromadzeniu Stanów iest Stronnictwo, dobrze znane. »Stronnictwo to, rzekł on, składa się z Deputowanych, połączonych ściśle z dawnem Ministeryium, wspieraiących one ze wszystkich sił, mieniące się bydź właściwie Narodem Hiszpańskim, poświęcili onemu publiczną pomyślność, spokoyność narodu, sławę Riega, i mamże powiedzieć dostoyność i sławę reprezentacyi narodowey. Stronnikami są ci, co mieli udział do zbrodniczego planu osłabienia władzy Królewskiey, puszczenia bezkarnie obelgi wyrządzoney osobie Króla i co miesiąc zrządzania nowych zaburzeń; Stronnikami są ci, którzy wiodą Narod do upadku zgubnemi pożyczkami, ci, którzy rzucaią nieprzeyrzaną zasłonę względem użycia pieniędzy zaciągnionych przez te pożyczkę, względem owych 65 milionów, których wydatku podług wszelkich śledztw odkryć nie można; Stronikami są nakoniec ci, którzy sądzili, że w nagrodę doznanego przez nich prześladowania, powinna im na zawsze ulegać Hiszpaniia.« Mowca zakończył iedrną mową wystawuiąc nieszczęście, które wedle iego mniemania ściągnęli przeszli Ministrowie na Hiszpaniią. — Mowa D. Romero Alpuente dała powód do nowych rozpraw, przy czem i ten mowca wezwany został do porządku. Nakoniec rozstrzygnięto, że Deputacyia Stanów naradzać się ma z Królem w obecności Ministrów. — Przypisek do pominionego listu prywatnego, zawiera, że Deputacyia Stanów przyiętą była przez Króla na d. 9. bardzo łaskawie. Król Jmć, zalecił Deputacyi tey, aby zapewniła Stany, iż Jego sposób myślenia nie będzie zmieniony i dodał, że Król Jmć ma nadzieię iż Konstytucyia Hiszpańska trwalszą będzie od Neapolitańskiey.

List znanego Korrespondenta gazety powszechney Niemieckiey w Madrycie z d. 4. Kwietnia zawiera: »Od nieiakiego czasu znayduie się tu Kapitan Neapolitański, nazwiskiem Gamboa w sprawie ważney, robić zwolenników Węglarzom. Wolni mularze, którzy przez zniesienie Inkwizycyi nabyli nieiakiego znaczenia, od czasu iak wszędzie po otwierano loże, niemaią iuż dla siebie takiego poważenia; w szczególności przez to popsuło się dobre porozumienie, że prawie wszyscy Afrancesados, którzy od roku 1811 i 1812 zawszą są nieprzyiemnymi dla liberalistów powrócili z Francyi wolnymi mularzami. Krótko mowiąc, charakter, który instytut ten prawie w całey przyiął Europie, przeszkadza, aby był klęską i podporą planów zaburzaiących świat. Już z. r. wpadli na myśl nadadź Węglarstwu ogólny kierunek i w rzeczy samey ma on tak we Francyi iak i Anglii tak znaczne, iak tutay postępy. Uroczystości sierżantów, podofficerów i t. p. zaszłe niedawno, których Gamboa nieopuszczał, podaią sposobność dogodną uczynienia zwolenników dla zamiarów Węglarstwa pomiędzy tak ważną klassą. Przeszłey Niedzieli, milicyia narodowa konna dawała Kapitanowi Gamboa w kawiarni Fontana d'Oro, świetną ucztę, na którey byli także Quiroga, Palarea i inni.

Pomiędzy toastami były bezsprzecznie pamiętnieyszemi za zdrowie Jenerała brata Foy, woyska wolności (szkoda pięknego wyrazu!) i rozszerzenie się Konstytucyi Hispańskiey po całey ziemi. Pochlebiaią sobie, że Jenerał Foy poydzie za przykładem Riega i Pepego; co większa, iuż go stawiano na czele dwudziestu czterech tysięcy ludzi woyska narodowego, i zaymówano nas długo rozruchami w Grenoblu i Lyonie (o których tu właśnie tak prędko wiedziano, iak w Paryżu), aż dnia wczorayszego nadeszła poczta z Hiob przywiozła nam wiadomości o niepomyślnym skutku zamiarów i o pierwszych korzyściach otrzymanych przez Austryiaków. Dziennik Universal przedziwnie zamilcza o tych wypadkach, kilka innych gazet iuż ie udzieliło, lecz takie przedstawiaią, iakoby onym nie wierzyły, bezwątpienia tylko dla tego, aby przez udzielenie nie ściągnąć na siebie zemsty Liberalistów. Konstytucyionista w ułożonym przez siebie artykule z Neapolu wystawił całe Włochy upoione radością, że Hiszpaniia wysłała liczną i »zapłaconą« flottę na wsparcie Neapolitanów; atoli niestety oświadczyli Ministrowie, że flotta ta składa się tylko z iednego okrętu przeznaczonego wziąć pewne osoby, gdyby nieszczęsliwy koniec woyny przymusił ich do opuszczenia Włoch. — Na posiedzeniu wczorayszem Stanów mowiono wiele o oświadczeniu woyny, którą chciano wypowiedzieć północnym Monarchom, szczególniey nastawał na to Moreno Guerra (Woyna), który nieprożno zdaię się mieć to nazwisko, wsparty przez 8oletniego starca, Romero Alpuente, atoli reszta Członków była roztropnieysza, i czuła to należycie, iż bez pie-

niędzy, żołnierzy, okrętów, nie można wysełać wóyska do Włoch, tym bardziey, że go potrzeba w krain dla utrzymania niechętnych. O Burgos rozchodzą się znowu dziwne rzeczy, Ministrowie wzbraniali się dadź w tey mierze obiaśnienia, ponieważ nie sądzili, aby był czas mowienia o tém. Iest to w istocie tylko »50 rabusiów« pod rozkazami sławnego dowodzcy w woynie o niepodległość, tymczasem Rząd nie uznał za dostateczną siłę do pokonania niechętnych stoiącego załogą w Burgos pułku, będącego za Konstytucyią, wyraża Dziennik Universal (iak gdyby nie wszystkie pułki podobnie myślały!) i rozkazał wyruszyć tamże drugiemu pułkowi przeznaczonemu do Toledo. Takie cząstkowe doświadczenia, iak iuż mówiłem, nie nabawiaią nas boiaźni; zuchwalcy sami się dobrowolnie niszczą, wskazuią iednak iakie są żywioły, że potrzeba tylko kilku dzielnych ludzi dla zapalenia woyny domowey w Hiszpanii. Liberaliści widzą to dobrze; ztąd to pochodzą ich starania, ile możności utwierdzenia się, lecz niestety byle nie tem, coby przesadnem było nad wszelką obronę! W wielu rzeczach przewyższaią oni swoich przeciwników, maią więcey zręczności, chytrości, zgody i stanowczego sposobu myślenia; lecz przeciwnicy są liczznieyszymi. Starano się w istocie zobowiązać sobie Lud przez zmnieyszenie podatków; miasta zniewolno sobie zupełnie przez zniżenie akcyzy; włościanie maią bydź uięci zniesieniem praw posiadaczów ziemi, atoli zaszłe iuż odmiany i których się ieszcze obawiaią, wielu bogatych rodzin zniewoliło iuż lub postanowiło do ograniczenia swoich wydatków a to wiele daie powodu do niechęci. Prawi liberaliści mniemaią, iż dla wolności potrzeba ich zmusić do wydatków, iakie dotychczas mieli kiedy ci zaślepieni ludzie nie znaią swoiey korzyści; — chociażby mało było instytutów ubogich, to przecież żebranie nie będzie zakazane! — Wypłata rat dla Domu Królewskiego podobnież nie nastąpiła z taką pewnością, iak niedawno twierdził Minister Skarbu, ponieważ W. Marszałek podał Stanom wykaz, z odebranych o czem wprawdzie nie było więcey mowy, atoli wykaz nie iest kwitem. — Myśląca część publiczności (pospólstwo bowiem zaspokaia się nadzwyczaynemi dodatkami o zwycięztwach Neapolitanów) zaostrzoną ma ciekawość względem zdania sprawy Skarbu. Stany zebrały się iuż od Niedziel 6 a ieszcze takowego im nie przełożono. Ociąganie się to daie powód do rożnych domniemań. Z resztą mogą znowu otworzyć skrzynie swoie liberalni bankierowie Paryzcy, za tę szlachetną czynność, wsparcia dobrey sprawy kilku set milionami; wynagrodzimy im nietylko utraceniem 409 milionów, lecz gdy się im podobać będzie i więcey. — *Z d. 7. Marca.* Wiadomości o wypadkach Turyńskich nadeszłe onegday przez gońca rozgniewały naszych Ultraliberalistów. Tu szeptaią po cichu, tam hałasuią, owdzie naradzaią się; słowem te niespodziewane wypadki w porownaniu przesadzanych nadziei, ktoremi od kilku tygodni się żywią, wprawiaią ich w nadzwyczayne położenie. Nadto i we Francyi nieidą pomyślnie rzeczy, chociaż wystawiano, że południowe Departamenta ogłosiły iuż Konstytucyię Hiszpańską. Dziennik Universal wyrzucał mocno dziennikowi Miscelanea, że umieścił wiadomość o niepomyślnym przedsięwzięciu w Grenoblu i Lyonie obwiniaiąc go, że służy Roialistom. Na posiedzeniu Stanów wyrażaią się z taką mocą, która sprawia obrzydzenie. Romero Alpuente, Palerea, Moreno Guerra i. t. p. wściekaią się tak dalece, że iuż mówić nie są w stanie; zebrani Monarchowie w Laybachu nie są inaczey nazywani iak tylko tyranami, despotami, a Dzienniki staraią wynaydywać anekdoty, aby na umyśle Ludu uczynić wrażenie. — W rzeczy samey uderzaiącą iest, że dotąd mogą bydź obecnymi posłowie Monarchów, których co chwila znieważaią Reprezentanci Ludu. Moreno Guerra chciał ich przed kilku dniami uwolnić od tey nieprzyiemności wnosząc, aby Posłom Rossyyskiemu, Austryiackiemu i Pruskiemu dano paszporty, atoli zaniechano iego wniosku. Redaktor wyraża swoię radość z wiadomości, że w Medyiolanie zabito skrycie dwóch lub trzech Officerów (*asasinados*). Otoż to moralność naszych Liberalistów! — Wciąż trwaią ieszsze rozprawy nad prawami posiadaczów gruntowych. Nie można zaprzeć, że wielu Deputowanych okazało w tych rozprawach gruntowne nauki i zalecaiącą znaiomość prawa, inni zaś popisywali się z całem zapasem demagogicznych zasad.« — Wszyscy ludzie, wrzeszczał Moreno Guerra, odebrali przy urodzeniu równe prawa do płodów ziemi; prawa roszczone posiadaczów ziemi gruntuią się na niesprawiedliwości, oni chcą tylko żyć z pracy innych. Jeżeli postawiwszy pieniądze na loteryię, utracę, muszę znieść to, ieżli kupię dyszczochron i zgubię go, więc zmokne; ieżli posiadacze gruntowi utracą swoie prawa niechay także zmokną! Tak do straty łączą ieszcze naygrawanie, i dziwią się, że są niechętni, nawet przypisuią to »pobłażeniu«, iak mówią,

z ktorem przeciwko Serwilom postępuią! Gdyby kiedyś, czego Boże uchoway, przyszło do woyny domowey, ktożby był winnym? Bezwątpienia na tych cała spadnie wina, których nie tylko staraią się ogołocić, ale nawet schańbić. Nadto Konstytucyionista nasz podał nam wczoray dowód, iak liberalność nasza zgadza się z naywiększą niewolą. Podpułkownik naszego woyska narodowego powrócił niedawno z Havanny i przywiozł z sobą niewolnika. Niewolnik zbiegł mu tutay, i żądał swoiey wolności. Prawa nie mogły odiąc liberalnemu Podpułkownikowi niewolnika, atoli Król, Infanty, Ministrowie i Magistrat złożyli się i wykupili niewolnika na wolność. Przed kilku dniami niewolnica i iey córka znayduiąca się w Majorce podały skargę do Stanów na złe obchodzenie się ich Pana z nimi i prosiły o wolność. Jeden z Deputowanych przełożył w rzeczy samey ustanowienie prawa, by nie istniała więcey niewola na półwyspie i blisko leżących wyspach; atoli, Konstytucyionista mniema, iż to nic nie iest innego, iak powstawać na maiątek całey massy Ludu. Krzyk przeciwko handlowi niewolników iest to sentymentalny pedantyzm, i niewolnicze małpowanie Anglików, którzy na korzyść swoich posiadłości w Afryce i Azyi zrobili naszych właścicieli w Antillach żebrakami. Amerykanie, naygorliwsi republikanie, nie tylko, że otrzymali niewolę rodu Afrykanów, ale białych niewolników. W rzeczy samey, nasi Liberaliści nie maią sobie za występek, obchodzić się z ludźmi, iak ze zwierzętami domowemi, podczas, gdy wypowiadaią niszczącą woynę własności, z którą ani połączona iest Zwierzchność ani osobiste daniny! Jednak, iakkolwiekby swoy wewnętrzny sposób myślenia zdradzali, będą zawsze niestety ludzie, którzy swe piękne czyny mniemaną »wolnością«, swoie wychwalanie »prawami ludzkości« i t. d. zwodzić będą; uważamy to atoli za obowiązek każdego poczciwego człowieka, by odkrył oszukaństwo, iak dalece iest w iego mocy.«

Francyia.

Izba Parów przyięła iednomyślnie na d. 21. Kwietnia proiekt do prawa względem dawnieyszych budżetów (z roku 1819). Po czém odebrała dwa przełożenia Rządowe; iedno tyczy się ustalenia sądowniczego postępowania, drugie urzędowania Parów w wypełnianiu ich obowiązków sądowniczych; obu tych przełożeń rozpoznanie nastąpi na d. 24. Kwietnia.

W dzień Chrztu Xięcia Bordeaux, każdy podofficer i szeregowy woyska Francuzkiego otrzyma dwudniowy żołd i pół litry wina. Uroczystość tę ogłosi we wszystkich twierdzach 21 wystrzałów artyleryi.

Multany i Wołoszczyzna.

Z nad granic Multan d. 9. Maia. — Listy z Bukarestu z d. 29. z. m. zapewniaią, że Teodor Sludzier Władimireskoi umocnia tameczną Stolicę, Ypsylanti zaś Tirgoviste znaczne miasto na Wołoszczyznie i że takowych chcą bronić.

Tymczasem Teodor kazał przyiąć w Bukareście ze wszystkiemi oznakami honorowemi Pełnomocnika Kallimachiego mianowanego niedawno Xięciem Wołoszczyzny i wręczyć mu oświadczenie, że zaniecha zaraz swoiego przedsięwzięcia, skoro istniące dotąd nadużycia uciskaiące kray zostaną zniesione.

Oświadczenie to zawiera 48 punktów, wymagaiące zaradzenia. Wspomniony Pełnomocnik odpowiedział Sludzierowi, że względem tego wszystkiego uczyni przełożenie Xięciu, swoiemu Panu.

Sludzier ma 7 dział kruszcowych; z tych trzy są szwedzkie większego wagomiaru, reszta zaś trzy funtowe.

Dnia 27. z. m. podług wyżey wspomnionych wiadomości z Bukarestu wkroczyli Turcy w kilku mieyscach do Wołoszczyzny. W Oblestie napadli oni na 30 Arnautów Ypsylantego; z tych wycięli 27. W iednym obwodzie Wołoszczyzny opierali się włościanie pochodowi Tureckiemu; atoli ci położyli kilku włościan trupem, wyruszyli daley nie ścigaiąc rozproszonych włościan. Woysko Ypsylantego ma bydź niekontente ze swoiego wodza, i czynić mu mocne wyrzuty, że ich zwiódł zapewnieniem, iż Rossyia pochwala iego przedsięwzięcie i poszle mu znaczną siłę dla iego wsparcia.

Niektórzy z Officerów mieli go opuścić i prosić o pozwolenie przyięcia ich do domu kwarantanny pogranicznej Siedmiogrodzkiey.

Turcy ciągną w znaczney sile ku Bukarestowi, gdzie wszyscy są naywiększą boiaźnią przeięci; Metropolita w Bukareście wraz z pozostałymi znacznieyszymi Boiarami nie sądził bydź rzeczą pożyteczną oczekiwać przybycia Turków i opuścił miasto, atoli Teodor Sludzier posłał za nim w pogoń swoich ludzi, i kazał go zawrócić.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.